

## Nye kilder til dansk blindeforsorg

Af Christian Larsen

I foråret 2001 modtog Landsarkivet for Sjælland m.v. Kjæde-Ordenens arkiv. Dansk Blindesamfund havde stillet midler til rådighed, så arkivet kunne blive ordnet og registreret.

Ordenen har gennem snart 200 år udført et stort arbejde inden for dansk blindeforsorg, og det var ordenen, der oprettede det første blindeinstitut i 1811. Institutet blev overtaget af staten i 1858. Ligeledes drev ordenen 1825-1962 et blindehjem, 1861-1914 et asyl for blinde børn og 1937-47 en husholdningsskole for blinde, ligesom man i udstrakt grad har hjulpet blinde rundt omkring i landet ved adgang til øjenoperationer og ved pengeunderstøttelser.

Ordenens virke er beskrevet i Sven Houmøllers to bøger: *Kjæde-Ordenen og Blindeforsorgen 1811 – 10. Juni – 1961* (1961) og *Kjæden laa i Mulm begravet... Træk af Kjæde-Ordenens Historie 1774 – 27. November – 1974* (1974).

Det velbevarede arkiv indeholder et stort og værdifuldt materiale til belysning af blindeforsorg og blindes vilkår siden 1811. Det første blindeinstituts arkiv er stort set intakt, og der er fra hele perioden bevaret forhandlingsprotokoller, korrespondance, sager vedr. instituttet og regnskabsmateriale. Dertil kommer i en vis udstrækning elevsager. De sidste elever kan endvidere følges i statens blindeinstituts arkiv i Landsarkivet, hvor der foreligger en registratur af Niels Strandsbjerg (jf. *Uddannelseshistorie* 1993 s. 162-64).

Også Blindehjemmets og Asyllets arkiv er velbevaret, både hvad angår korrespondance og regnskaber, men også sager om de enkelte beboere. Asylbørnene kan endvidere følges i det nye blindeinstituts arkiv. Endelig er der fra ordenens arkiv udskilt legatsager vedrørende blinde, bl.a. 19 pakke legatansøgninger 1920-1982, der kan være med til at belyse blindes sociale forhold i 1900-tallet.

En bog på cirka 160 sider om Kjæde-Ordenen og dens blindeforsorg med registratur over arkivet vil blive udgivet i foråret 2002.